

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodniške ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 291.

V Ljubljani, v četrtek 20. decembra 1894.

Letnik XXII

Društva in shodi.

Izvenekrvena organizovalna sredstva so raznovrstna. Pričnimo z društvi! Ta so lahko politična ali nepolitična, še boljše jih pa delimo: v delavna in praznujoča. Društva, ki samo pobirajo groše od svojih članov in vsako leto po jedenkrat pokažejo nekaj zaspanega življenja pri kakem občnem zboru ali pri kaki takozvani veselici, vzprizorjeni po najtočnejših birokratičnih načelih (prim.: vabila, poročila itd.), ne zaslužijo svojega imena. Imeti morajo vzgojevalen, družilen značaj. Ljudje se morajo v društvi sestajati, da se organizujejo; v to mora služiti pouk in zabava, ki sta torej le sredstvi, ne pa namen.

Učimo se od socializmov! Vsaka številka „Arbeiterzeitung“-e naznanja gotovo nad 100 raznih shodov in sestankov; nekaj se vedno doseže. Na Dunaju imajo poleg tega vrejena predavanja o raznih strokah: učé delavce osnovnih stvari: branja, pisanja, računanja, dalje: knjigovodstva, govorništa, stenografije, raznih jezikov itd.

Poleg tega prirejajo takozvane znanstvene govore, lahko je presojati smér njihovo že po naslovih: Kosmogonie und Darwinismus; Anatomie und Physiologie des Menschen; Geschichte der Arbeiterbewegung des 19. Jahrhunderts; Der kapitalistische Produktionsprozess; Das Erfurter Programm; Die Entwicklung der modernen Technik.

Materijalizem je temelj, na katerem zidajo. Če dobiva slaba stvar dovolj delavcev, potem je pač čudno, da je za dobro stvar tako malo zanimanja. Socialisti umevajo svoj čas. To še nikakor ni dovolj za našo dobo, da ima kdo dobro voljo, če pri tem ne skrbi, da bi se vedno bolj izobrazil. Temeljito znanje, duševna razboritost je nujno potrebna.

Pri tem moramo najprej zavrniti neki predsodek. Nekateri pravijo namreč, da ljudje ne marajo pouka. Ta strah je prazen. Boj za obstanek je postal v našem času tako nervozen in buren, da se vsak srčno rad poprime vsacega sredstva, ki bi mu izdatno pomagalo v tem boju. Samo zvezo mej sredstvom in mej svojo koristjo mora točno izpoznati. Neštevilnokrat čujemo: „Skoda, da se nisem mogel v mladosti bolj izobraziti.“ Zamujeno se da še popraviti v — društvi. Vsakovrstna društva: katol. politična, slov. katoliška, bralna, poučno-zabavna, čitalnice itd. bi morala služiti temu namenu. Ljudstvo slovensko je željno pouka, saj nam priča o tem družba sv. Mohorja jasneje, nego da bi bilo treba še kaj dostavljati. Dajmo ga mu in organizujmo ga s tem!

V političnem pouku bi se seznanjalo s pojmi, katere bere sicer v raznih listih, a jih ne umeva; izpoznavalo bi državni namen, državne in svoje dolžnosti in pravice; mnogo lepih mislij bi se rodilo pri takem pouku; novo čilo življenje bi se zasnovovalo. Čut vzajemnosti in skupnosti bi zopet prešinil razdvojenost. Potem bi bilo možno gospodarsko združeno gibanje in z njim rešitev kmečkega stanu.

Pripravljanja za to so shodi. Društva imamo sedaj širom slovenske domovine precej, shodov pa vendar le primerno malo. Najlepši vzgled nam dajejo Korošci, ki s tako majhnimi sredstvi dosežajo toliko uspehov. Shod kacega društva se nikakor ne sme pojmovati samo kot kaka slovesnost; mlaji in streljanje, tisti dolgočasno-imenitni oficijelni pozdravi z obligatnimi deklicami s šopkom itd., vse to je nepotrebno in samo po sebi nič ne hasni. Tudi to ni najvažnejše, da se zbobna mnogo ljudij skupaj, marveč glavna stvar je, da vsak poslušalec za-se kaj pridobi in to seboj odnese. Bolje je zato manj ob-

iskanih, nego malo mnogoštevilnih shodov. Vsi tisti, ki se čutijo sposobni, bi pa morali skušati se izobraziti v govornike za take shode. Za govore je treba pred vsem študij. S samimi frazami se ne napravi ničesar. Poljudnost ne sme zamoriti zrna idej v govoru.

Bog daj v tem oziru našim že obstoječim društvom obilo sreče in blagoslova! Nedeljo za nedeljo naj po raznih krajih pohité govorniki njihovi pripravljat organizacijo v ljudstvu. Ne samo ob času volitev! Koder bo ljudstvo poučeno, tam ne bo treba nobene agitacije; pravo mišljenje in prava volitev bo vzrasla sama po sebi. Prvo dolžnost, da tako delujejo mej ljudstvom, imajo naši poslanci. S tem si najbolj skrbeli za narod in — zase. Ne bilo bi treba ob času novih volitev zopet iznova drugim napenjati vseh sil — zanje, če bi bili za časa kaj storili. Za vzgled naj si vzemó dr. Sajherja, ki je v jednom letu imel več shodov pri svojih volilcih, nego naši poslanci celo dobo svojega mandata. Tudi tisti, ki mislijo vstopiti v javno poslansko službo, ki nameravajo kandidovati, se ne smejo tako bati javnosti, kakor se čisto godi.

Vse to nam kaže, kako malovredno je naše parlamentarno življenje. Nekatere v mraku in temi se izkuha kak kandidat; prav tako tudi njegov protivnik. Obe stranki sedaj izvršujeta z veliko vnetostjo posle zakotnega pisarja. Pisma gredo na vse strani, a samo do „veljavnih oseb“ te ali druge stranke. Ljudstvo o vsem tem nič ne ve in vendar ima ono voliti, ko se bližajo volitve, pa hajdi od vrat do vrat iskat „načelnih privržencev“ — za tisto trenutje, ko se oddaja glasovnica. In ko se izvolitev objavi, pa zatrobi zmagačeva stranka: To je narodna volja! — To je humbug, pravimo mi! Nikakor nimamo srca za take igrače. Dokler ne bo ljudstvo poučeno in

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXXIX.

A nove bolezni prišle so nad reveža in sicer brez presledka: Najprej putika, ki se je pričela na rokah, potem pač ga je mučila po celem telesu; potem skorbut. Ta ga je pokrila po celem truplu z rujavimi lisami, tako da je bil grozen videti.

Skušal sem se tolažiti ter mislil sem pri sebi: Ker morava umreti tu notri, je bolje, da je prišel nad enega skorbut, to je nalezljiva bolezen in spravila bo naju v grob, ako ne obeh skupaj, vsaj po kratkem presledku.

Oba sva se pripravljala na smrt in bila sva mirna. Devet let ječe in hudega trpljenja sprijaznilo naju je bilo z mislijo na popoln pogin dveh tako uničenih in miru potrebnih trupel. In duši sta zaupali v dobroto božjo, verjeli sti, da se bota združili obe tam, kjer preneha vsa jeza človeška in molila sva, da bi se z nama združili tudi, pomirjeni, oni, ki niso ljubili naju.

Skorbut je bil v prejšnjih letih zelo razsajal po teh ječah. Ko je zvedela vlada, da se je Maroncellija prišla strašna ta bolezen, bala se je

nove epidemije, privolila je zahtevanju zdravnikovemu, ki je rekel, da za Maroncellija ni družega zdravila nego svež zrak in je svetoval, naj se ga ima manj ko mogoče v sobi.

Kot njegov sojetnik in tudi onemogel vžival sem isto prednost.

Kadar je bilo sprehajališče prosto družih, to je pol ure pred dnem kaki dve uri naprej, potem med kosilom, ako se je nama ljubilo, slednjič od treh popoldne do solnčnega zahoda bila sva za zunanaj. Tako bilo je ob delavnikih. O praznikih, ko se drugi niso sprehajali, bila sva zunanaj od jutra do večera, razun mej kosilom.

Tretjega ubožca, kaj slabega zdravja in kacih 70 let starega, pridružili so nama, ker so mislili, da mu more kislik še pomagati. Bil je Konstantin Munari, ljubeznjiv starček, samouk v književnosti in modroslovji, katerega družba nama je bila zelo ljuba.

Ako se je štela moja kazen ne od dne zopora, ampak od one sodbe, minolo je sedem in pol let 1829. l. prvega dne julija, katerega dne jo je podpisal cesar ali pa 22. dne avgusta, ko se je pričela. A tudi ta termin je prišel in z njim vse upanje.

Do takrat mislili smo Maroncelli, Murani in jaz še včasih, da bomo še videli svet, svojo Italijo, svoje sorodnike; in to je bila snov našim pogovorom polnim poželenja, udanosti in ljubezni.

Ko je bil minol avgust in za njim september in za njima celo ono leto, privadili smo in nismo ničesar več upali na zemlji, razun neizpremenljivega nadaljevanja mejsobojnega svojega prijateljstva in pomoči božje, da dostojno končamo dolgo svoje trpljenje.

Ah! prijateljstvo in vera sta neprecenljivi dobroti blaziti tudi jetnikom ure, kojim ne sije več nada pomilosenja! Zares, Bog je z nesrečnimi — z nesrečnimi, ki ga ljubijo.

XC.

Po smrti Villini prišel je za opatom Pavlovičem ki je postal škof, k nam za spovednika opat Vrbka, Moravec, profesor novega zakona v Brnu, izvrsten učenec dunajskega Avgustineja.

To je zavod, kojega je ustanovil slavni Frint, takrat dvorni kapelan. Udje tega zavoda so vsi duhovni, ki so vže doktorji teologije*) in tam nadaljujejo pod strogim nadzorstvom svoje nauke, da dosežejo učenost, kakersna se le da doseči. Namen ustanoviteljev bil je izvrsten: vzgojiti pravo in trdno učenost v duhovščini avstrijskeje. In ta namen se je v obče dosegel. Ker je stanoval Vrba v Brnu, nam je lahko posvetil mnogo več časa nego Pavlovič. Bil je nam, kar je nam bil prej o. Babišta, razun da mu ni bilo dovo-

*) Stvar pisatelju ni bila popolnoma jasna. Op. prel.

organizovano, je vse zastonj, bodi poslanec Peter ali Pavel. Ljudstvo bo igralo tudi v vseh drugih stvareh le vlogo nemega gledalca, dokler ne bo pri vsem zagotavljanju ljubezni do njega — propadlo!

Državni zbor.

Dunaj, 19. decembra.

Interpelacije.

V začetku seje je minister grof Schönborn odgovoril na interpelacijo Ebenhocha, zakaj se na Gorenjem Avstrijskem uradnim potom zadnji čas ne skrbi za popravo zemljiških knjig. Minister pravi, da se je pri napravi novih zemljiških knjig nad dve tretjini reklamacij rešilo uradnim potom, po jedni tretjini dobile so stranke nalog, da skrbijo za red.

Spinčić in tovariši so interpelovali učnega ministra za stran šolskih razmer v Lovrani in Opatiji.

Podpora za poškodovance.

Na to se je začela razprava po nujnih predlogih glede državne podpore pogorelcem v Gross-Gerungsu na Dolenjem Avstrijskem in po povodnji poškodovanim v Zlarinu in Rogoznici v Dalmaciji. Sklenilo se je pozvati vlado, da poizveduje, kako je stvar, in če treba, zahteva potreben kredit.

Nedeljski počitek.

Danes se je pričela razprava o zakonu o nedeljskem počitku. Adamek ni zoper nedeljski počitek, temuč se mu le zdi, da predloga dovolj daleč ne sega in da stvar spada v deželne zbornice.

Poslanec Treuenfels je zato, da se v nedeljo ne počiva samo, temveč se še praznik posvečuje, ker je velike važnosti tudi za državo. On je tudi za nedeljski počitek uradnikov. Dober vzgled dajati se mora od zgoraj.

Trgovski minister grof Wurmbbrand je predlogo zagovarjal, a videlo se mu je, da se za besedo ni oglasil toliko zaradi predloge same, temveč zaradi tega, da je liberalce opiral, da niso nasprotniki omenjene predloge. Sicer je pa minister zagovarjal izjeme, kot v faktičnih razmerah utemeljene.

Župnik Weber se čudi, da v katoliški državi, katere vladar ima naslov „apostolski kralj“, katere ministri in vlada so katoliški, in katere člani so največ katoličani, je treba posvetovati se o nedeljskem počitku. Nedeljski počitek je že zapovedan v božjih zapovedih. To je jedino zdravilo, vsi drugi zakoni so mazaštvo. Komur teče liberalna voda v usta, obrniti se mora k Bogu. Govornik se sklicuje na Italijo, kjer Crispi kliče Boga.

Predsednik je sedaj opomnil govornika, da kritike tujih držav nikakor ne dovoljuje.

Vašaty: V Italiji pa govore o Istri. Ko je Weber še nadalje omenil, da je le hotel omeniti, da v Italiji kličejo Boga, mu je predsednik odtegnil besedo.

Weber je zahteval, da se zbornico povpraša, kar se je zgodilo, in zbornica je s 79 proti 58 glasom ugodila predsedniku in s tem priznala, da v

ljeno, posojati nam knjig. Razgovarjali smo se mnogokrat delj časa, moja vera je s temi razgovori mnogo pridobila, ali, ako sem s tem preveč povedal, zelo velika bila je tolažba, katero sem zajemal iz njih.

Leta 1829. je zbolel, potem pa je moral sprejeti druga opravila in ni mogel več prihajati k nam. Zelo nam je bilo žal; a imeli smo srečo in za njim je prišel drug učen in izvrsten mož, opat in župnijski vikarij Ziak.

Izmed mnogih teh duhovnikov avstrijskih, ki so prihajali k nam, ni bilo niti enega slabega, niti enega, kojega bi bili dobili, da bi hotel služiti politiki (in kaj tacega se tako lahko dobi), ne enega, ki bi ne bil združeval velike učenosti, odločno katoliške vere in temeljite filozofije! Kako spoštovanja vredni so taki služabniki cerkve!

Malo onih, katere sem spoznal jaz, napravili so name prav dober vtis o katoliški duhovščini avstrijski.

Tudi gospod Ziak se je mnogo pogovarjal z nami. On mi je bil tudi v izgled, kako moramo z veseljem prenašati svoje bolečine. Vedno ga je trgalo po rokah, ušesih, vratu in vender se je vedno le smehljaj.

Mej tem pa so vsled svežega zraka počasi Maroncelliju vender le prešle skorbutove lise prav tako sva bila tudi Munari in jaz bolja.

(Dalje sledi.)

Avstriji ni v zbornici dovoljeno dosti govoriti o Bogu.

Gessman z načrtom zakona ni zadovoljen, ker ima preveč izjem. Nedeljski počitek se je udomačil le v Angliji in Ameriki, kjer ne poznajo izjem.

Vladni zastopnik Weigelsberg je naglašal, da se ta zakon napravi v interesu delavcev, toda ozirati se je treba tudi na interese gospodarjev.

Zallinger priznava, da ima res nekatere izboljšave, a vendar ima iste napake, kakor obrtni zakon.

Zallingerju se zdi, da se zakon premalo ozira na načelo katoliške cerkve. Res se bode ugovarjalo, da se država ne more ozirati na cerkev, ker je brezverska. Če je brezverska, potem naj se pa ne meša v cerkvene stvari, kakor v imenovanja škofov. Govornik zahteva svobodo za cerkev in naglašja, da je v interesu države podpirati cerkev, ker jo bode potrebovala proti socialni demokraciji. Cerkev se pa ne sme poniževati za dekle države. Govornik priporoča, da se nedeljski počitek začne že v soboto zvečer.

Nato se je sklenil konec generalne debate.

Posl. Polzhofer je predlagal, da naj se vpelje vsak teden 24 ur počitka in da se deželni zakonodajci prepustijo vravnava, kako se to izvede.

Ko sta govorila še generalna govornika dr. Scheicher in Exner in poročevalci, se je prešlo v podrobno debato.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. decembra.

Volilna reforma. Upor konservativcev proti nameravani novi peti volilni kuriji ni ostal brez uspeha. Plener je v svojem zadnjem govoru dal razumeti, da bi se levičarji že zadovoljili s tem, da vse ostane v sedanjih kurijah pri starem, 40 do 50 poslancev bi se pa volilo po občni volilni pravici. Danes le omenimo, da je ta predlog že stavil grof Hohenwart in je iz tega jasno, da bi levičarji radi približali se nekoliko konservativcem, da se le volilna reforma ne razbije. Volilni okraji za občno volilno pravico bi bili veliki, šteli bi kacic 150.000 prebivalcev. Na Kranjskem bi torej dobili tri nove poslance.

Davčna in volilna reforma. Poročevalec o pridobitkarini, baron Dipauli, je predlagal v svojem poročilu dostavek, da se varuje volilna pravica vsem tistim malim davkoplačevalcem, katerim se zniža po davčni reformi davek pod 5 gld. Vladni zastopnik ni temu ugovarjal, pač pa načelnik davčnega odseka, dr. Menger, češ, da poročevalec nima stvari jemati v poročilo, o kateri se ni posvetovalo v odseku. Levičarji bi namreč radi, da večina sedanjih petakarjev zgubi volilno pravico, potem imajo liberalci upanje, da si v mestih zopet pridobé nekaj mandatov, katere so pri razširjenju volilne pravice na petakarje bili izgubili. Dipauli je na to izjavil, da bode stavil v tem oziru poseben predlog in da njegovi somišljeniki ne glasujejo za davčno reformo, ako se ta predlog ne vsprejme.

Rusko posojilo. Ruska je vzela veliko posojilo 400.000 milijonov frankov. S tem posojilom je Rusija imela uspeh, kajti banke so ponudile 55 krat toliko. Kaka premena! Pred malo leti je Rusija iskala posojila, ali ga še dobiti ni mogla. Temu je pa povod jedino to, da je tedaj Rusija imela Rotšilda zoper sebe, letos jo pa podpira. Rotšild je zahteval od pokojnega carja, da naj se dovoli večja svoboda židom v Rusiji, ko pa car tega ni hotel, je židovski bogatin onemogočil posojilo, spravil bančno hišo Baring, jedino večjo krščansko bančno hišo, ki je preskrbovala Rusiji denar, v tako zadrego, da je morala preiti v židovske roke. Sedanji car je že židom dovolil večjo svobodo in za to je pa Rotšild preskrbel posojilo z ugodnimi pogoji. Židje vladajo svet.

Crispi še ne misli odstopiti, temveč se bode poskusil iz vse stvari izmotati. Sedaj toži Giolittija. Tej tožbi se je pridružil Martuscelli, kateri je imel revizijo rimske banke. Preiskava hitro napreduje. Zasižani so že bili Tanlongo in člani odseka petorice. Vladni listi pa na vso moč opirajo Crispija in njegove nasprotnike za anarhiste proglašajo. Tudi zatrjujejo, da svote, ki so vknjižene po L. O., niso posojene Lini Crispi, temveč nekemu znanemu hazzardnemu igralcu. Ker je Giolitti odšel v Berlin k svoji hčeri in se najbrž kmalu ne povrne, se obravnava proti njemu ne bode mogla hitro vršiti. Sicer

je pa vladi še ljubše, da ga ni, ker bi le rada goljufije potlačila.

Pomanjkljivost belgijske ustave. Po novi ustavi v Belgiji je vsakdo volilec in voli v tistem kraju, v katerem je naposled vsaj dve leti bival. Vseled tega mnogi volilec ne voli tam, kjer biva, temveč v kakšnem kraju, kjer je bil poprej. Ker je volitev obvezna, mora vsakdo iti voliti in to pa stane denar, kajti za volilce vožnja ni prosta. Sedaj so konservativci predlagali v zbornici, da se sklene zakon, da se dovoli volilecem po vseh železnih pristožnostih. Pokazati bode treba le poziv k volitvi. Ta predlog bode pač vsprejet, ker drugače se obvezna občna volitev izvršiti ne da. Ob zadnjih volitvah je marsikdo rajši plačal globo, nego bi bil šel daleč voliti, kajti to bi ga še več stalo.

Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Dalje.)

Na podlagi te kombinacije je odsek sestavil proračun za vse električno razsvetljava v obsegu, kakor bi bil sedaj potreben.

Po tem proračunu bi stalo stavbišče 8000 gld., stavbe v centrali 51000 gld., 3 parni kotli, s potrebnimi cevmi, 3 parni stroji po 200 konjskih sil, priprava za čiščenje vode, potrebne sesalke, premični žrvav, bi vkupe stalo 79.000 gld. Električni stroji v centrali in sicer, 3 dinamoelektrični stroji, ki dajejo mir menjajoče toke po 2000 voltov in terčinijo 125.000 voltov, in 3 dinamoelektrični stroji za istomerne toke za vzbujenje magnetizma v prvih z dovoznino in postavljenjem bi stali 38.000 gld. Električna uprava v centrali, kakor razni aparati za merjenje jakosti in napetosti tokov, reostati in vreditev električne razsvetljave v centrali se je vkupe računalo na 7704 gld. Razni aparati za merjenje strojev v elektrovodni mreži, razna orodja in rezervni deli dinamoelektričnih strojev bi stali 3705 gld. Glavni ali prvotni podzemeljski kabel bi z vsem potrebnim stal 66.807 gld., električna mreža za razsvetljava uličnih cest pa 59.255 gld. Transformatorji za mestno in zasebno razsvetljava bi stali vkupe 32.900 gld., 300 obločnih in 856 žarnih svetilnic, kandelabri in držala in vsa oprava za mestno razsvetljava bi stalo 22.726 gld. 45 elektroštevcev je odsek računal s 4450 gld. Stavbeno vodstvo in drugi stroški so se pa proračunali na 16.408 gld. Torej bi vsa električna naprava skupaj stala 390.000 gld., ali blizu 400.000 gld.

Iz proračuna je razvidno, da bi znašali vsi stroški za električno napravo 390.000 gld. To je pač vsota, o kateri je treba, predno se dovoli, pomisliti, je li upanja, da bi se naložila plodonosno pri tem podjetju ali ne.

Odsek je sestavil tudi račun v letnih stroških in dohodkih električne naprave in sploh račun o rentabiliteti vsega podjetja.

A. Letni stroški:

I. Plače, mezde, upravni stroški:

1. Uprava (knjigovodstvo) 1000 gld.
2. Vodstvo v centrali: 1 inženir kot vodja vse naprave 1800 gld, 1 magaciner 600 gld, 1 sluga 400 gld., 1 vratar 400 gld. Skupaj 3200.
3. Osobje pri strojih: 2 masinista po 700 gld., 2 mazača po 450 gld., 2 kurjača po 600 gld., 3 pomožni delavci po 450 gld., 3 pazniki pri elektr. aparatih po 700 gld. Kar znaša skupaj 6950.
4. Vnana služba: 1 elektrotehniški montér 1000 gld., 2 pomočnika po 500 gld., pavšal za prižiganje svetilnic 500 gld. Skupaj 2500 gld.
5. Splošni stroški, to je davek, zavarovalnina proti ognju in nezgodam, pisarniške potrebe, tiskovine 1800 gld.

II. Uporaba materiala:

1. Uporaba materiala v centrali. a) Kurivo: 30 obločnih svetilnic (a istovredna, kakor 6 žarnic), svetečih 3 ure na dan, daje na leto za jedno žarnico $32.850 \times 6 = 197.100$ ur, 428 mestnih žarnic, svetečih vsaka po 1120 ur na leto, daje za jedno žarnico 479.360 ur, 428 mestnih žarnic, svetečih vsaka po 2760 ur na leto, daje za jedno žarnico 1.181.280 ur. 4000 privatnih žarnic, kojih sveti vsaka poprečno na leto 600 ur, daje za jedno žarnico 2.400.000 ur. Skupaj na leto 4.257.740 ur svetljenja za jedno žarnico s svetljivostjo 16 norm. sveč. Za ta učinek se potrebuje v centrali 425.774 jedno uro delujočih konjskih sil. Ako je instaliranih motorjev za 50 konjskih sil, in ako dela vsak motor 8 ur na dan in 300 dni na leto, potrebuje se za ta

učinek v centrali, ker daje 62.5 konjskih sil na parnem stroju le 50 na motorju 150.00 jedno uro delujočih konjskih sil. Skupni učinek na leto 575.774 ali v okroglem številu na leto 580.000 jedno uro delujočih konjskih sil. Za jedno parno konjsko silo se potrebuje 9 kg. pare, z enim kg., fohndsdorfskega premoga se dobi 6½ kg. pare. Torej se potrebuje premoga na leto:

$$\frac{580.000 \times 9}{6.5} = 803.077 \text{ kg. po } 1.1 \text{ kr.} = 8833 \text{ gld.}$$

85 kr., 25 odstotkov privrška za zažiganje in sesalke 2208 gld. 47 kr. b) Maža za stroje in tvarina za snaženje 1500 gld. c) Razne druge manjše potrebščine 457 gld. 68 kr.

2. Uporaba drugega materiala. a) Ogelji za obločne svetilnice (30 svetilnic z 32,850 urami svetljenja na leto po 0.8 kr. b) Za nakup žarnic (1.650.640 ur svetljenja.) Ker traja vsaka le 800 ur svetljenja, treba je 1.650.640 : 800 = 2064, po 50 kr. 1032 gld. c) Druge manjše potrebščine 105 gld. 20 kr.

III. Letni stroški za ohranitev naprave v dobrem stanju:

1. Za stavbe v centrali 255 gld., 2. za parne stroje in kotle z vso opremo 987 gld. 50 kr., 3. za električne stroje v centrali 570 gld., 4. za električne aparate 171 gld. 81 kr., 5. za elektrovodno mrežo 630 gld. 31 kr., 6. za mestno razsvetljavo 113 gld. 63 kr., 7. za elektroštevce 44 gld. 50 kr., 8. splošne potrebščine 127 gld. 25 kr.

IV. Zaklad za obnovitev posameznih delov naprave:

1. Za stavbe v centrali (0.1 odstotkov od 51.000) 51 gld., 2. za parne stroje in kotle z opremo (2.8 odstotkov od 79.000) 2212 gld., 3. za električne stroje v centrali (1.7 odstotkov od 38.000) 646 gld., 4. za električne aparate (75 odstotkov od 11.454) 859 gld. 5 kr., 5. za elektrovodno mrežo (1.3 odstotkov od 126.062) 1638 gld. 80 kr., 6. za transformatorje (1.3 odstotkov od 32.900) 427 gld. 70 kr., 7. za mestno razsvetljavo (kandelabre itd.) (1.4 odstotkov od 22.726) 318 gld. 16 kr., 8. za elektroštevce (6.7 odstotkov od 4450) 298 gld. 15 kr., 9. Posebej še 49 gld. 14 kr.

V. Obresti od glavnice:

4.25 odstotkov od 390.000 gld. = 16,565 gld.

VI. Amortizacija kapitala:

1 odstotek od 390.000 gld. = 3900 gld.

B. Letni dohodki:

1. Donesek mestne občine za javno razsvetljavo (kakor doslej) 10.000 gld. — 2. 400 privatnih svetilnic z 2.400.000 urami svetljenja ali z 2.400.000 × 55 = 132.000.000 vat-urami = 1.320.000 hektovat-urami po 3.5 kr. = 46.200 gld. — 3. Motorji za 50 konjskih sil (konjska sila pri parnem stroju računena na 100) 6.250 gld. — 4. Razni drugi dohodki, kakor dobiček iz prodaje žarnic, za instalacije 500 gld.

Dohodkov bi bilo torej 62.950 gold, stroškov 59.725 gld., in prebitok bi znašal 3.225 gold.

Račun o rentabiliteti kaže, da bi bilo podjetje plodonosno, da bi dajalo celo dobiček, to seveda, če se izpolnijo pogoji, na katere se račun opira.

Letni stroški znašajo po tem računu 59.725 gld. in sestojijo 1. iz upravnih stroškov, plač in mezd pri napravi poslujočega osebja, 2. iz stroškov za uporabo materiala, 3. iz stroškov, da se naprava ohrani v dobrem stanju, 4. iz zaklada, iz katerega se kupujejo oni deli naprave, ki postanejo s časom nerabljivi in se morajo nadomestiti z novimi, 5. iz stroškov za amortizacije in obrestovanje glavnice.

Kakor razvidite iz posameznih nastavkov, se upravni stroški, in plače za poslujoče osebje nikakor niso nizko nastavili in so ljubljanskim razmeram primerni in tudi število osebja nikakor ni majhno. Gledé mesta inženjerja, ki bi imel vodstvo vse naprave, dovoljuje se odsek opozoriti na to, da bi se pozneje utegnili združiti mesti inženjerja pri električni napravi in pri vodovodu. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. decembra.

(Tržiške občinske volitve pred državnim zborom.) Poslanec Kušar in tovariši so vprašali ministra notranjih stvari zaradi postopanja okrajnega glavarja v Kranju proti davčnim uradnikom o priliki zadnjih občinskih volitev v Trzinu z nastopno interpelacijo: V trški občini Trzin v političnem okraju

kranjskem se že dlje časa vrše volitve v občinski zastop. Prva volitev je bila ovržena. Tudi proti drugi volitvi, ki se je vršila dne 30. oktobra 1894, se je vložila pritožba in najbrže se bodo ovrgele tudi te volitve. Obe volitvi je vodil g. Gsettenhofer, c. kr. okrajni glavar v Kranju. — Kakor se je javno pisalo („Slovenec“ št. 261) je okrajni glavar sebi podrejenim uradnikom, kateri so volili zoper stranko, kateri je on prijazen, prepovedal udeležitev pri volitvi s svarilom: Pričakujem, da se prihodnje volitve ne bote udeležili, ako bi pa to storili, skrbel bom, da bote za to čutili; in uradniku, ki je tudi podpisal pritožbo, je rekel: Zelo sem bil nevoljen, ko sem Vaš podpis čital na pritožbi. — Ker se bo volitev najbrže še enkrat vršila, vprašajo podpisani ministra notranjih stvari: Ali misli vse potrebno ukreniti, da se uradnikom podrejenim c. kr. okrajnemu glavarju v Kranju varuje svobodna volilna pravica?

(Mestni občinski svet) je včeraj sklenil, da se mestnim slugam in slugam na mestnih šolah dovoli štirim najstarejšim po 30, drugim po 20 in jednemu, ki je še le dva meseca v službi, pa 10 gld., ker se plače še niso povišale. Učiteljski knjižnici se je dovolilo 21 gld. podpore, potem za vezanje knjig 50 gld. in pa njena letna dotacija se zvišala z letnih 30 na 50 gld. Prošnji učitelja na Barju, da bi se mu dovolilo 24 gld. na leto za pitno vodo, katero mora dobivati iz Ljubljane, se je odklonila. Odklonil se je ugovor Ivana Gorjupa proti načinu zidanja hiše, kakor mu je ukazal magistrat. Ugovoru vrtnarja Luke Tomšiča, ki je hotel na vrtu hiše pisateljskega društva na Poljanah, katerega ima v najemu, zgraditi rastlinjak z delavnico in mu je to bil magistrat prepovedal, se je v toliko ugodilo, da ima magistrat stvar z nova razpravljati. Deželnemu odboru se je sklenil prodati neki svet blizu deželnega muzeja za 5000 gld. Deželni odbor boče ondi zgradil poslopje za povečanje muzeja in za gledališčno shrambo. Zahteva se pa od deželnega odbora, da poslopje zgradi v slogu, v katerem se ondi hiše zidajo. Sklenilo se je potem, od g. Acceta kupiti neki svet po 6 gld. štirjaški seženj in naposled sklenilo, da naj se mestna občina pogaja z vodmatsko in dolenojšišensko v to svrhe, da bi se stavbinske črte vjemale z ljubljanskimi. G. dr. Bleiweis je pri tem sprožil razgovor o inkorporaciji vodmatske katastralne občine. Zupan je pojasnil, da se o tem vrše neka pogajanja z deželno vlado.

(Slovensko gledališče) Jutri se bode predstavljala drama v petih dejanjih „Naš prijatelj Njeklužev“. Kot gost nastopi gospica Ljerka pl. Šramova, član nar. zem. kazališta v Zagrebu.

(„Delniške novine“ o časniku „Glasnik“) Imenovani list piše: „Slovenski naši sobratje začeli so v Ljubljani izdajati časopis „Glasnik“, kateri se odlikuje z bogato in zanimivo vsebino. Resolucije, katere prinaša, so v popolnem soglasju z resolucijami litomišelskega shoda. Zelimu novemu sobojevniku iskrenim srcem najlepših uspehov.“ — Da bi se ta želja vresničila, za to naj skrbé slovenski delavci in njih prijatelji z obilnim naročevanjem lista.

(Volitve v Pazinu.) Pri občinski volitvi v Pazinu je v drugem razredu sijajno zmagala hrvatska stranka s 388 glasovi proti 60. Slava zavednim volilem!

(Z Bleda) se nam poroča: V nedeljo 16. decembra sklenil je občinski odbor blejski, da napravi na občinske troške lastno ubožnico in bolnišnico. Ta sklep je hvalevreden, ker se s tem za uboge in bolne najlepše poskrbi, ker je najbolj po ceni in je tudi nadzorstvo najlažje. Takih naprav se bodo morale lotiti tudi druge občine vključno osrednji bolnišnici v Ljubljani, ki se zida sedaj z ogromnimi troški na račun dežele. Vedno bolje se bo kazalo, kako kratkovidno je postopal deželni zbor pri tem vprašanju, ki se je prej jelo izvrševati, predno je dozorelo. — V isti seji blejskega občinskega zastopa je tudi večina odborova izrekla svojo nezadovoljnost z ondotnim občinskim tajnikom.

(Z Vrhnike) se nam poroča: V nedeljo se je pri nas vršila veselica, katero sta priredili v čitalnici moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda. Veselice se je udeležilo prav obilo domačega občinstva, opazili pa smo tudi goste iz Logatca, Ljubljane in Borovnice. Pevske točke oskrboval je točno kvartet „Iirija“ iz Ljubljane. V slavnostnem govoru je poudarjal g. Luka Smolnikar, kako važno nalogo ima družba sv. Cirila in Metoda in kako lepo da jo izvršuje ter vspodbujal navzoče za njeno vsestransko podporo. Igranje na klavirju (gdč. E. Go-

lobova) in deklamacija (gosp. J. Miselj) sta dobro vepeli, jednako tudi igra: „V Ljubljano jo dajmo!“ — Cistega dohodka za družbine namene je donesla veselica okoli 360 kron, gotovo lep božični dar za družbo sv. Cirila in Metoda.

(„Narod“ se huduje nad „Slovencem“,) ker je dr. Ferjančič očital, da ga v kritičnem času ni bilo na Dunaju, češ, da je dr. Ferjančič že 3. decembra odpotoval na Dunaj in da je bila interpelacija zaradi misijona v Trstu izročena sedmega decembra in sicer od dr. Gregorčiča, Coroninija in Ferjančiča še prej kakor od koalirancev. Ta trditev v marsičem potrebuje popravka. Najprej moramo opozorjati gospodo pri „Slovenskem Narodu“, da se kritični čas ni pričel še le s 7. decembrom, ko ste bile v državnem zboru stavljeni interpelaciji zaradi misijona v Trstu, ampak že z 21. in 22. oktobrom, ko so nastali nemiri v Piranu, Kopru, Rovinju itd., ki so zakrivali tudi razburjenost v Trstu, zaradi katere je moral izostati ljudski misijon. Dotične interpelacije poslancev Kluna in Spinčiča so bile izročene zbornici 24., 29. in 31. oktobra, in že tedaj je očital brnski list „Lidove Noviny“, da so poslanci Ferjančič, Gregorčič, Nabergoj odsotni z Dunaja, dasi bi bili imeli prvo dolžnost v tej zadevi posredovati pri vladi. Gléde interpelacij zaradi misijona v Trstu nam je omenjati, da ste bili obe izročeni sedmega decembra, da se toraj o nobeni trditi ne more, da bi bila izročena prej, ker obeh ob enem ni mogoče čitati, še manj pa jih jedne poleg druge natisniti. Tudi to je napačno, da bi bili prvo interpelacijo izročili Gregorčič, Coronini in Ferjančič. Interpelacija, ki je natisnjena na 16132. in naslednjih straneh, ima naslov: Vprašanje poslanca dr. Gregorčiča in tovarišev itd. Ime dr. Ferjančiča stoji na osemem mestu, podpisani so tudi Nabergoj, Kušar, Coronini Alfred itd. Ali iz podpisa še ne sledi, da bi bil zaradi tega kdo v istini tudi navzoč. Tako n. pr. nahajamo podpis Nabergojev na interpelaciji Kušarjevi dne 17. decembra, na interpelaciji Laginjevi dne 13. decembra in 28. novembra, na gori omenjeni interpelaciji Alfred Coroninjevi dne 28. novembra itd., dasi je že dolgo pred ljubljanskim shodom odšel z Dunaja in od omenjenega shoda sem bolesten biva v Proseku. Tudi to je čudno, da dr. Ferjančič ni popravil niti gori omenjenega poročila „Lidovih Novyn“, niti z dejanskim popravkom zavrnil poslanca Kluna, dasi je poslušal njegov govor, v katerem mu tudi očita, da ga v kritičnem času ni bilo na Dunaju.

(Iz lavantinske škofije.) Razpisana je fara Pod-sreda do 26. januarja pr. l. — Patron knezoškofijstvo ljubljansko.

(Celjski okrajni zastop) bode v prihodnjem letu imel 44.145 gld. 21 kr. izdatkov, dohodkov pa le 4588 gld. 51 kr. Primanjkljaj se bode pokrila s 25%, doklado na davke. Za novo železnico iz Grobelnega do deželne meje je podaljšal podporo do 1898.

(Iz Ljutomera) se nam poroča: Okrajni zastop ljutomerski je imenoval zdravnikom za okraja Ljutomer in Malonedeljo sekundarja na ljubljanski bolnici g. dr. Antona Mihaliča, kateri nastopi novo službo s 1. januarjem.

(Koroške novice.) Dne 8. t. m. so tatovi vlomili v župno cerkev v Guštanju. Skušali so odpreti nabiralnike in vlomiti v zakristijo, pa ni se jim posrečilo. — Grof Lad. Hoyos, dosedanji avstrijski poslanik v Parizu se za stalno nastani v Porečah ob Vrbskem jezeru. — Koroški, ultra-nemški „Sängerbund“ ima prih. leto ob binkošti svoj občni zbor Volšberku, kamor pridejo tudi nemški pevci s Štajerskega. — V Vetrinjah pa bodo napravili drugo veliko-nemško pevsko veselico na čast 50. rojstnemu dnevu kor. skladatelju T. Košatu. Priromali bodo neki pevci iz vse Avstrije in tudi iz „rajha“. L. 1896 hočejo pa kor. nemški pevci romati v Stuttgart. — Proračun celovškega mesta za l. 1895 kaže potrebščine 234.320 gld., pokritja 68.260 gld., tedaj primanjkljaja 166.054 gld. — Liberalni in nacijonalni listi so se v zadnjem času, ko jih je uradna „Celovčanka“ tako odločno pozvala v to, lotili krepko duhovščine in kar po vrsti obirajo Nemce, s posebno vmeno pa (ker v tem so že vajeni) pa Slovence.

(Občinske volitve na Koroškem.) Tudi v nemškem delu Koroške vnela se je sedaj pri obč. volitvah deloma prav burna borba, v veselo znamenje, da tudi tam liberalizem ni več vsemogočen, da je tudi tam začelo odklenkati „miru“. Ostra borba za obč. sedeže bila je n. pr. v Št. Lorencu v Gičtalu

(Ziljska dolina), kjer je trajala volitev od 2. ure pop. do 1/2 ure po noči! Tudi v Rižah, v Kotu v belski dolini, v Kirnbabu v ziljski dolini itd. bila je prav znatna borba med krščanske in liberalno-nacionalno stranko.

(V Komnu) je sv. misijon prepovedan. Inžener poslan od sl. c. kr. namestništva streho pregledat pri farni cerkvi je poročal, da je lesenje poškodovano. Čudna logika! Zakaj bi pa cerkve ne zaprli? Ali ne bode streha na božični praznik nikogar ubila?

(Božične počitnice na srednjih in ljudskih šolah ljubljanskih) prično letos v nedeljo, dne 23. decembra ter trajajo do vstetega 1. januarja 1895. Pouk prične se torej v sredo, dne 2. januarja prihodnjega leta.

(Novo orožje za ljubljansko policijsko stražo.) Po vzgledu državne policije dunajske, graške in tržaške oborožena bode počeni z novim letom tudi ljubljanska policijska straža z revolverji. Poleg tega se bode le-ta tudi primerno pomnožila ter se jej bode bajt plača zboljšala.

(Pretep.) V torek zvečer so se v gostilni „Pri panju“ v Vegovih ulicah sprli mizarški pomočniki ter se naposled stekli. Redarje, ki so jih prišli miriti, so napali, tako da so morali redarji braniti se z orožjem. Več delavcev je bilo ranjenih. Izgredniki so se izročili deželnemu sodišču.

(Vojak — tat.) V torek bil je v Ribičevi krčmi (pri Borštniku) v Kurji vasi aretovan vojak, ki je na sumu, da je po več hišah kral, a slednjič pri nekem hlapcu uzmal plašč in nekaj drugih reči, katere je bil malo poprej zastavil. Odvedli so ga v garnizijski zapor.

(Vreme.) Po kratkem presledku nastopilo je včeraj čez dan deževno vreme, na večer pa je začelo zdatno snežiti in čez noč dobili smo nad šest palcev visoko snežno odejo. Barometrovo stanje in temperatura sta ta čas povsem še kazalca za sneg in burjo in božični prazniki bodo torej pošteno pobeljeni!

Telegrami.

Demisija ogerske vlade.

Dunaj, 20. decembra. Ministra Wekerle in Lukacs sta dopoldne prišla na Dunaj. Prvega najbrž cesar popoldne vsprejme.

Budimpešta, 20. decembra. „Pester Loyd“ misli, da ni dvomiti, da odstopi Wekerle. List misli, da je minister Fejervary,

ko je bil na Dunaju že napovedal kroni demisijo, in je s to eventualnostjo se strinjala.

Budimpešta, 19. decembra. Minister-ski predsednik pojde danes zvečer na Dunaj s trgovinskim ministrom, da se bodeta pogajala z avstrijsko vlado o podražavljenju južne železnice. Wekerle bode pri tej priložnosti poročal cesarju o položaju. Dosedanja latentna kriza s tem najbrž postane akutna. Odločitve še ni pričakovati v bližnjih dneh, kajti cesar hoče preživeti božične praznike zunaj Dunaja v ožjem rodbinskem krogu.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Shanghai, 19. decembra. Nečak kapitana Hannekena je odšel v Tientsin, da prevzame glavno poveljništvo tamošnjih čet.

Shanghai, 19. decembra. Car je ukazal podkralju Li-Hung-Čangu zapreti civilnega guvernerja in štiri generale, ki so bili poveljniki v Port Arthuru. Cesar zahteva, da jih pošljejo v Peking, da bodo kaznovani.

Dunaj, 19. decembra. V večerni seji je vsprejela zbornica poslancev paragrafe 1. do 7. zakona o nedeljskem počitku.

Budimpešta, 20. decembra. Škofovska posvetovanja so bila zaupna in se danes zaključujejo.

Berolin, 20. decembra. Porotno sodišče je obsodilo anarhista Puschla zaradi ponarejanja denarja v petletno ječo in delavca Schallterja v jednoletno ječo, ker je izdajal ponarejeni nemški denar.

Peterburg, 20. decembra. Ob novem letu se izvrše obširne premembe v nižji upravni službi.

Peterburg, 20. decembra. Kronanje carjevo bode v aprilu. — V Novgorodu se je otvorila narodna razstava.

Pariz, 20. decembra. Včeraj se je začela pravda proti Dreyfussu. Od 35 prič se jih je včeraj 5 zaslišalo.

Rim, 20. decembra. Govori se, da bode Italija in Rusija samostojno preiskavali grozovitosti v Armeniji, popolnoma nezavisno od turških oblastev.

Umrli so:

17. decembra. Jerica Leonija Čagran, usmiljena sestra, 31 let, Poljanska cesta 30, jetika.

18. decembra. Jožef Pregel, delavčev sin, 2 leti, Opekarska cesta 22, trebušne bezgavke. — Marija Vondina, delavčeva hči, 16 mesecev, sv. Petra nasip 65, scrophulosis.

19. decembra. Ivan Perko, ševljarski, 90 let, sv. Petra cesta št. 45, marasmus senilis.

Tuji.

18. decembra.

Pri **Stonu**: Krenn, Monsheim z Dunaja. — Raunacher iz Beljaka. — Lewisonhn iz Londona. — Maulwurf iz Baustelepa. — Thurn iz Logatca. — Gasner iz Tržiča. — Roth iz Kočevja. — Scarpa z Reke. — Pajanovič iz Zagreba. — Majdiš iz Kranja. — Smolnikar z Vrhnike. — Mangold iz Budimpešte. — Blühweis z Reke. — Ehrlich iz Žabnice.

Pri **Maliču**: Sore, Kary, Deutscher z Dunaja. — Preger iz Budimpešte. — Casath, Radl iz Trsta. — Mehora iz Novoga Mesta. — Mayr iz Loža. — Herzmann iz Celja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Martinuzzi od Sv. Danijela. Ortolani iz Trsta. — Kelle z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Paukarter iz Ljubljane. — Spöck iz Celovca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razkomara v mm	toplomara po Celziju			
7. u. jut.	733.6	12	sl. zap.	oblačno	45.00
19.3. u. pop.	730.6	2.4	sl. vzh.	dež	
9. u. zveč.	729.4	0.4	"	sneg	45.00
Srednja temperatura 1.3 za 3-2° nad normalom.					

Cognac-Malz-Extract.

Priporočen od medicinskih (621) velmož (80-3) Dobiva se v vseh boljših (623) lekarnah. (15-3) olajšuje kašelj, raz- Glavna zaloga pri kraja sliz, ojačuje; ne- lekarnarju pogrešljiv za prebolele. Jos. Mayerju v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih zelišč

tudi prsni, pljučni in kašljek sok

imenovan, prirejen iz planinskih zelišč in lahko razstopljivega vapnenega železa. Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri 565 8

Ubaldu pl. Trnkóczy - ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Anton Presker
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16,
priporoča se prečast. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne duhovniško-civilne in duhovniške obleke,
kožuhovnatih žakljev za ogrevanje nog.
V zalogi ima tudi
storjeno obleko za gospode in dečke
zimsko suknje, nepremočne havelocke, men-
šičke, ženske plašče, jope po najnovejšem kroju
izvršene, popotne kožuhe, kratke kožuhe itd.
v veliki izbiri. 606 8-7
Vse po nizki ceni.
Naročila na izdelovanje oblek po meri izvršujejo
se točno po poljubnem kroju. Za dobro blago jamči.

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je
mej dobrimi stvarmi najboljša:
kemično čisti higijenični
Kranjski liker
iz planinskih zelišč
J. Klauer-ja,
trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofijo.
Isti, specialiteta prve vrste,
je nedosežen glede dobrote in vpliva blagodejno na prebavne
organe ter oživljajoč. Ne smelo bi ga pogrešati nobeno
gospodinjstvo.
Dobiva se pri izdelovalcu J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“,
v vseh boljših specializiranih in trgovinah z jestvinami (delikatesami),
kakor tudi v kavarnah. 616 25-10

Dunajska borza.

Dne 20. decembra.			Dne 19. decembra.			Kreditne srečke, 100 gld.		
Skupni državni dolg v notah	99	gld. 95	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150	gld. 50	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	147	—
Skupni državni dolg v srebru	100	10	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162	75	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17	75
Avstrijska zlata renta 4%	123	95	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	50	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99	60	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	50	Salmove srečke, 40 gld.	70	70
Ogerska zlata renta 4%	124	20	Tisine srečke 4%, 100 gld.	142	75	St. Genčis srečke, 40 gld.	72	—
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98	20	Dunavske vravnave srečke 5%	132	75	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1043	—	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106	75	Ljubljanske srečke	25	75
Kreditne delnice, 160 gld.	397	60	Posojilo goriškega mesta	111	25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	180	—
London vista	124	15	4% kranjsko deželno posojilo	67	—	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3480	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60	87 1/2	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	60	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	530	—
20 mark	12	16	Priporitetne obveznice državne železnice	223	—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106	50
20 frankov (napoleonondor)	9	86 1/2	„ „ južne železnice 3%	165	70	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	76	—
Italijanski bankovci	46	25	„ „ južne železnice 5%	130	50	Montanska družba avstr. plan.	102	40
C. kr. cekini	5	87	„ „ dolenskih železnice 4%	98	50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165	—
						Papirnih rubljev 100	133	75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.